

DECIZIE

19 noiembrie 2014

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președinte, judecătorul
Judecătorii

Ala Cobăneanu
Vera Macinskaia
Dumitru Mardari

examinând recursul declarat de Constantin Osipov și Ilie Osipov

în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a lui Lilian Purice împotriva lui Constantin Osipov și Ilie Osipov cu privire la partajul bunului imobil proprietate comună și acțiunea reconvențională a lui Ilie Osipov și Petru Osipov împotriva Ninei Cucer, Vladimir Cacerbă, Lilian Purice și Elena Purice cu privire la recunoașterea nulității contractelor și partajul bunului imobil proprietate comună împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 26 iunie 2014 prin care cererea de apel declarată de către Constantin Osipov și Ilie Osipov a fost restituită apelanților, fiind remisă acestora cererea de apel cu toate înscrisurile anexate la ea

constată:

La 17 mai 2007, Lilian Purice a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Constantin Osipov și Ilie Osipov cu privire la partajul bunului imobil proprietate comună.

În motivarea acțiunii a indicat că este coproprietar al imobilului situat în mun. Chișinău, str. E. Teodoroiu, 36, deținând cu titlu de proprietate 6/8 cotă-parte din casa de locuit, constituită din 3 odăi cu suprafața totală de 46,7 m² și 6/8 cotă-parte din terenul aferent casei, cu suprafața totală de 0,055 ha.

Indică că aceste drepturi le deține în baza contractului de donație din 12 martie 2007, însă anterior acest drept i-a aparținut mamei sale Elena Purice, care la rîndul ei a procurat imobilul de la Vladimir Cacerba în baza contractului din 24 septembrie 2003.

Mai menționează că copârâtul Constantin Osipov deține 1/8 cotă-parte din dreptul de proprietate asupra imobilului în baza certificatului de moștenitor legal nr. 1310 din 11 aprilie 2003, totodată în baza aceluiași certificat de moștenitor legal, o altă 1/8 cotă-parte din dreptul de proprietate asupra imobilul menționat este înregistrată după Petru Osipov, care a decedat. Relatează că până în prezent succesorii acestuia încă nu și-au înregistrat în modul convenit drepturile la organul cadastral, însă în fapt, Ilie Osipov, feciorul lui Petru Osipov, continuă să locuiască și să folosească imobilul dat.

Menționează că deși copârâtii dispun de câte 1/8 cotă-parte din dreptul de proprietate din imobilul menționat, în fapt, ei au ocupat abuziv mult mai mult din

suprafața terenului decât li se cuvine legal, ridicând garduri și îngrădindu-i accesul la aceste porțiuni de teren și construcțiile care sunt amplasate pe ele.

Indică că Constantin Osipov ocupă și folosește una din cele trei odăi din casa de locuit, cu suprafața de 12,3 m² în imediata vecinătate cu casa, în drept cu odaia în care locuiește, pârâțul a mai construit o odaie, care are legătură cu prima și care asigură intrarea separată din altă parte a casei. De asemenea, pârâțul a ocupat abuziv și o porțiune de teren din spatele casei, cu o suprafață aproximativă de 72 m², pe care este amplasată o șură cu suprafața de 11,92 m² (indicată pe plan cu cifra 6) și beciul. Această porțiune de teren, care în schema anexată la cerere este hașurată cu culoarea verde, este îngrădită cu un gard pe tot perimetrul ei, ceilalți coproprietari neavând acces la teren și construcții.

Mai relatează că Ilie Osipov ocupă abuziv o porțiune de teren cu o suprafață aproximativă de 210 m², pe care sunt amplasate trei șuri și veceul, deși conform cotei-părți pe care o deține i-ar reveni 68,75 m². De asemenea, pe o bună parte din suprafața ocupată au fost ridicate neautorizat niște construcții, pe care pârâțul le folosește ca spațiu locativ. Toată această porțiune de teren, care în schema anexată la cerere este hașurată cu culoarea roșie, este îngrădită de-a lungul lotului cu un gard, ceilalți coproprietari neavând acces la teren și construcții.

Cu referire la prevederile art. art. 347, 357 Cod civil solicită admiterea acțiunii, de a dispune partajul judiciar al imobilului prin atribuirea în natură lui Lilian Purice 6/8 din imobilul situat pe str. E. Teodoroiu, 36, mun. Chișinău, de a dispune, în calitate de măsură de asigurare a acțiunii, interzicerea în săvârșirea de către copârâți a oricăror lucrări de construcție pe terenul aflat în litigiu, de îngrădire a acestuia, precum și a altor acțiuni care ar putea duce în viitor la dificultăți privind executarea hotărârii judecătorești, de a obliga copârâții la înlăturarea oricăror obstacole în folosirea imobilului care îi va fi atribuit după ce va avea loc partajul.

Constantin Osipov și Ilie Osipov au înaintat acțiune reconvențională împotriva lui Lilian Purice cu privire la recalcularea terenurilor aferente casei de locuit, solicitând admiterea acțiunii reconvenționale, respingerea acțiunii inițiale, recalcularea și menținerea terenului de folosire conform datelor OCT Chișinău de facto.

Prin cererile reconvenționale suplimentare Constantin Osipov și Ilie Osipov au solicitat anularea contractului de schimb încheiat între Vladimir Cacerbă și Nina Cucer la data de 20 noiembrie 2002 înregistrat cu nr. 4650 de notarul M. Colomeet, anularea contractului de vânzare-cumpărare încheiat între Vladimir Cacerba și Elena Purice la data de 24 septembrie 2003 înregistrat cu nr. 4407 de către notarul E. Berghii, anularea contractului de donație încheiat între Elena Purice și Lilian Purice la data de 12 martie 2007 înregistrat cu nr. 2458 de către notarul E. Berghii.

Prin cererea de concretizare depusă prin intermediul reprezentantului Lilian Darii, reclamantul Lilian Purice a solicitat dispunerea partajului judiciar al imobilului prin atribuirea în natură lui Lilian Purice 6/8 din imobilul (teren și casa de locuit) situat pe str. E. Teodoroiu, 36, mun. Chișinău, conform variantei prezentate schematic în anexa nr. 1 la raportul de expertiză nr. 708 din 24 martie 2008 și anume 33,2 m² din casa de locuit (echivalent a 6/8 cotă parte din dreptul de proprietate asupra casei de locuit), 427, 5 m² din sectorul de teren (echivalent a 6/8 cotă parte din dreptul de proprietate asupra terenului), obligarea copârâților la înlăturarea oricăror obstacole în folosirea normală de către reclamant

a imobilului (teren și casa de locuit) care îi va fi atribuit prin partaj, inclusiv prin înlăturarea gardurilor și altor construcții ridicate neautorizat de către copârâți pe terenul atribuit reclamantului, încasarea de la copârâți a cheltuielilor de judecată în mărime de 3059,91 lei, și anume: 629,91 lei - taxa de stat, 780 lei - taxa pentru efectuarea expertizei judiciare, 1650 lei - acordarea asistenței juridice.

Prin hotărârea Judecătoriei Rîșcani, mun. Chișinău din 30 noiembrie 2009 acțiunea înaintată de Lilian Purice a fost admisă. A fost partajată proprietatea comună și anume imobilul lit. A cu suprafața totală de 46,7 m² și lotul de teren aferent cu suprafața totală de 570,0 m² amplasat pe str. Teodoroiu, 36, mun. Chișinău, a fost atribuit în natură lui Lilian Purice 6/8 din casa de locuit lit. A, lit. a compusă din trei odăi cu suprafața totală de 33,2 m² (locativă nr. 1 cu suprafața de 10,2 m², locativă nr. 3 cu suprafața de 15,4 m², bucătăria nr. 4 cu suprafața de 7,6 m²) și 6/8 cotă-parte din terenul aferent casei marcat de punctele 1-2-4-b¹-5-a¹-6-l cu suprafața de 427,50 m² (inclusiv suprafața terenului aflat sub construcție), conform raportului de expertiză nr. 708 din 24 martie 2008, varianta vopsită în galben, fixat în anexa 1, f. 1, atribuit lui Ilie și Constantin Osipov câte 1/8 din casa de locuit lit. A odaia locativă nr. 2 cu suprafața totală de 12,3 m² și sectorul de teren marcat de punctele 3-4-b¹-5-a¹-6-7-8-3 cu suprafața de 142,50 m² (inclusiv suprafața terenului aflat sub construcție), conform raportului de expertiză nr. 708 din 24 martie 2008, varianta vopsită în albastru fixat în anexa 1, f. 1. Cererea reconvențională declarată de către Ilie și Petru Osipov către Nina Cucer, Vladimir Cacerbă, Lilian și Elena Purice cu privire la recunoașterea contractului de schimb, de vânzare - cumpărare și de donație nul a fost respinsă ca neîntemeiată. A fost încasat din contul lui Ilie și Petru Osipov în beneficul lui Lilian Purice cheltuielile de judecată compuse din taxa de stat în mărime de 650 lei, achitarea expertizei 780 lei și asistența juridică în mărime de 1650 lei, în total 3059 lei.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 17 noiembrie 2010 hotărârea primei instanțe a fost casată cu restituirea pricinii pentru rejudecare, în aceeași instanță, în alt complet de judecată.

Prin hotărârea Judecătoriei Rîșcani, mun. Chișinău din 21 noiembrie 2013 a fost admisă acțiunea înaintată de Lilian Purice, partajată proprietatea comună imobilul lit. A cu suprafața totală de 46,7 m² și lotul de teren aferent cu suprafața totală de 570,0 m² amplasat pe str. Teodoroiu, 36, mun. Chișinău, după cum urmează: atribuit în natură lui Lilian Purice 6/8 din casa de locuit lit. A, lit. a compusă din trei odăi cu suprafața totală de 33,2 m² (locativă nr. 1 cu suprafața de 10,2 m², locativă nr. 3 cu suprafața de 15,4 m², bucătăria nr. 4 cu suprafața de 7,6 m²) și 6/8 cotă-parte din terenul aferent casei marcat de punctele 1-2-4-b¹-5-a¹-6-l cu suprafața de 427,50 m² (inclusiv suprafața terenului aflat sub construcție), conform raportului de expertiză nr. 708 din 24 martie 2008, varianta hașurată în galben, fixată în anexa 1, f. 1, atribuit lui Constantin Osipov și Constantin Ilie câte 1/8 din casa de locuit lit. A odaia locativă nr. 2 cu suprafața totală de 12,3 m² și sectorul de teren marcat de punctele 3-4-b¹-5-a¹-6-7-8-3 cu suprafața de 142,50 m² (inclusiv suprafața terenului aflat sub construcție), conform raportului de expertiză nr. 708 din 24 martie 2008, varianta hașurată în albastru fixată în anexa 1, f. 1. A fost respinsă acțiunea reconvențională depusă de Ilie Osipov și Petru Osipov împotriva Ninei Cucer, Vladimir Cacerbă, Lilian Purice și Elena Purice cu privire la recunoașterea contractului de schimb, de vânzare - cumpărare și de donație nul și partajul proprietate comună, ca fiind neîntemeiată. A fost

încasat din contul lui Constantin Osipov și Ilie Osipov în folosul lui Lilian Purice cheltuielile de judecată compuse din taxa de stat achitată în mărime de 650 lei, costul expertizei în mărime de 780 lei și serviciile pentru asistența juridică acordată în mărime de 1650 lei, în total în sumă de 3059 lei.

Prin hotărârea suplimentară a Judecătoriei Rîșcani, mun. Chișinău din 04 decembrie 2013, Ilie Osipov și Constantin Osipov au fost obligați la înlăturarea oricăror obstacole în folosirea normală a imobilului de către Lilian Purice care i-a fost atribuit potrivit partajului.

La 09 decembrie 2013, Ilie Osipov și Constantin Osipov au depus cerere de apel împotriva hotărârii Judecătoriei Rîșcani, mun. Chișinău din 21 noiembrie 2013, solicitând admiterea acestuia, casarea hotărârii primei instanțe și pronunțarea unei noi hotărâri prin care ar fi admise cerințele înaintate de Ilie Osipov.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 10 iunie 2014 nu s-a dat curs cererii de apel depusă de către Constantin Osipov și Ilie Osipov și s-a explicat apelanților că dacă nu vor prezenta dovada achitării taxei de stat în sumă de 487,50 lei pentru depunerea cererii de apel și nu vor prezenta instanței de apel cererea de apel motivată, în termenul acordat, 10 zile de la data recepționării încheierii, cererea de apel nu va fi considerată depusă și împreună cu toate actele va fi restituită fără examinare.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 26 iunie 2014, cererea de apel depusă de către Constantin Osipov și Ilie Osipov, a fost restituită apelanților, cu toate înscrisurile anexate la ea.

La 26 iunie 2014, Constantin Osipov și Ilie Osipov au declarat recurs împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 10 iunie 2014, solicitând repunerea recursului în termen, admiterea acestuia, casarea încheierii recurate cu restituirea pricinii pentru rejudecare în instanța de apel, de la etapa primirii cererii de apel.

Prin decizia Curții Supreme de Justiție din 17 septembrie 2014 a fost respins recursul declarat de Constantin Osipov și Ilie Osipov și menținută încheierea Curții de Apel Chișinău din 10 iunie 2014.

La 10 iulie 2014, Constantin Osipov și Ilie Osipov au declarat recurs împotriva încheierii instanței de apel din 26 iunie 2014, solicitând admiterea acestuia, casarea încheierii contestate cu restituirea pricinii spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău de la etapa primirii cererii de apel.

În motivarea recursului au invocat ilegalitatea încheierii contestate făcând referire la prevederile art. 423 alin. (1) CPC.

Cu referire la prevederile art. 425 CPC indică că termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la pronunțarea ei și invocă că instanța de apel prin încheierea din 10 iunie 2014 a încălcat drepturile participanților la proces, dreptul de a contesta încheierea fiind de 15 zile.

Cu referire la prevederile art. 12 alin. (3) CPC indică că în cazul inexistenței normei de drept care să reglementeze raportul litigios, instanța judecătorească aplică norma de drept care reglementează raporturi similare (analogia legii), iar în lipsa unei astfel de norme, se conduce de principiile de drept și de sensul legislației în vigoare (analogia dreptului). Nu se admite aplicarea prin analogie a normei de drept care derogă de la dispozițiile generale, restrânge drepturi sau stabilește sancțiuni suplimentare.

Mai invocă prevederile art. 254 alin. (1) și (2), art. 255, art. 256 CPC și consideră că emiterea încheierii din 26 iunie 2014 de către instanța de apel înainte de a deveni executorie încheierea din 10 iunie 2014 nu se încadrează în prevederile normelor enunțate.

În conformitate cu art. 425 CPC, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la pronunțarea ei.

Materialele cauzei atestă că copia încheierii recurate a fost expediată în adresa recurenților la 15 iulie 2014, fapt confirmat prin copia scrisorii de însoțire cu nr. de ieșire 2708 (f. d. 30), însă careva date despre recepționarea acesteia la materialele dosarului lipsesc.

Astfel, instanța de recurs consideră că recurenții s-au conformat prevederilor legale și au declarat recursul la 10 iulie 2014, în termen.

În conformitate cu art. 426 alin. (3) CPC, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 3 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza dosarului și a materialelor anexate la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul neîntemeiat și care urmează a fi respins cu menținerea încheierii instanței de apel din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 427 lit. a) CPC, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

În conformitate cu art. 369 alin. (1) lit. a) CPC, instanța de apel restituie, printr-o încheiere, cererea dacă apelantul nu a îndeplinit în termen indicațiile instanței de apel din încheierea emisă în conformitate cu art. 368 alin. (1).

După cum denotă actele cauzei, Ilie Osipov și Constantin Osipov au depus apel nemotivat împotriva hotărârii Judecătoriei Rîșcani, mun. Chișinău din 21 noiembrie 2013 și fără a achita taxa de stat la depunerea apelului în conformitate cu art. 364 alin. (1) CPC, care direct indică că cererea de apel se depune în scris la instanța judecătorească a cărei hotărâre se atacă, cu plata taxei de stat în cazul în care apelul se impune cu taxă, în condițiile legii.

Ca urmare, prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 10 iunie 2014 nu s-a dat curs cererii de apel depusă de către Constantin Osipov și Ilie Osipov și s-a explicat apelanților că dacă nu vor prezenta dovada achitării taxei de stat în sumă de 487,50 lei pentru depunerea cererii de apel și nu vor prezenta instanței de apel cererea de apel motivată, în termenul acordat, 10 zile de la data recepționării încheierii, cererea de apel nu va fi considerată depusă și împreună cu toate actele va fi restituită fără examinare.

În speță este cert și faptul că copia încheierii din 10 iunie 2014 și înștiințarea cu privire la ședința de judecată a instanței de apel pentru 26 iunie 2014, ora 10:00 a fost expediată apelanților în aceeași zi, 10 iunie 2014, fapt ce se confirmă prin copia scrisorii de însoțire nr. 2416 (f. d. 19), iar după cum rezultă din avizele de recepție aceasta a fost recepționată de către apelanții Constantin Osipov și Ilie Osipov la 12 iunie 2014 (f. d. 21-22, vol. 2).

În conformitate cu prevederile art. 110 CPC, termen de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanța (judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței

trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte.

Iar, în conformitate cu prevederile art. 111 alin. (3) CPC, termenul de procedură stabilit în ani, luni sau zile începe să curgă în ziua imediat următoare datei calendaristice stabilite, datei comunicării actului de procedură sau producerii evenimentului ori momentului care a condiționat începutul lui.

Aplicând la caz prevederile normelor enunțate, instanța de recurs atestă că termenul de 10 zile stabilit apelanților prin încheierea instanței de apel din 10 iunie 2014 pentru a îndeplini indicația instanței referitor la depunerea apelului motivat și de achitare a taxei de stat pentru depunerea cererii de apel a început să curgă la 13 iunie 2014, ziua imediat următoare celei de recepționare a copiei încheierii din 10 iunie 2014, și a expirat la 22 iunie 2014.

În conformitate cu art. 113 alin. (1) CPC, dreptul de a efectua actul de procedură încetează odată cu expirarea termenului prevăzut de lege sau stabilit de instanța judecătorească (judecător).

Totodată, se va menționa că participanții la proces sunt obligați să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procesuale și sunt în drept de a-și exercita toate drepturile lor procedurale acordate de legislația procedurală civilă.

Având în susținere dispozițiile legale menționate, instanța de recurs constată că instanța de apel întemeiat, constatând că apelanții nu au înlăturat neajunsurile cererii de apel în termenul stabilit de instanță, corect a restituit, prin încheierea din 26 iunie 2014, cererea de apel depusă de către Constantin Osipov și Ilie Osipov împotriva hotărârii Judecătoriei Rîșcani, mun. Chișinău din 21 noiembrie 2013.

Or, faptul că Constantin Osipov și Ilie Osipov au înlăturat neajunsurile indicate în încheierea din 10 iunie 2014 prin depunerea apelului motivat și a cererii de scutire de la plata taxei de stat numai la 26 iunie 2014, ora 16:40, adică după ședința de judecată a instanței de apel care s-a desfășurat în aceeași zi la ora 10:33 și adoptarea încheierii recurate, denotă că ultimii s-au folosit cu rea-credință de drepturile lor procedurale, ce a generat omiterea termenului prescris de către instanța de apel pentru depunerea apelului motivat și a dovezii de achitare a taxei de stat.

Mai mult că, depunând la 09 decembrie 2013 cerere de apel nemotivată împotriva hotărârii Judecătoriei Judecătoriei Rîșcani, mun. Chișinău din 21 noiembrie 2013 și fără a achita taxa de stat, Constantin Osipov și Ilie Osipov, aveau obligația de a întreprinde toate măsurile necesare, după cum sugerează și jurisprudența CEDO (cauza Van Harn versus Germany, nr. 7557/03 din 11 septembrie 2007; cauza Ghirea contra Moldovei din 26 iunie 2012), de a proteja drepturile lor de acces la instanță și de a îndeplini procedurile legale în termen legal, fapt, însă, ignorat de aceștia.

Distinct de cele relatate, instanța de recurs apreciază critic și afirmația recurenților precum că instanța de apel pronunțând încheierea din 26 iunie 2014 înainte ca încheierea din 10 iunie 2014 a instanței de apel să devină executorie, a încălcat dreptul participanților la proces.

Aceasta deoarece, după cum a fost menționat și mai sus, încheierea instanței de apel din 10 iunie 2014 a devenit executorie la 22 iunie 2014, iar Constantin Osipov și Ilie Osipov nu au întreprins măsurile necesare de a se conforma indicațiilor instanței stabilite prin această încheiere, fapt ce s-a soldat cu emiterea

încheierii din 26 iunie 2014 a instanței de apel prin care cererea de apel a fost restituită.

Față de cele ce preced și având în vedere că criticile formulate în recurs sunt nejustificate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul urmează a fi respins cu menținerea încheierii instanței de apel.

În conformitate cu art. 427 lit. a), art. 428 CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

decide:

Se respinge recursul declarat de Constantin Osipov și Ilie Osipov.

Se menține încheierea Curții de Apel Chișinău din 26 iunie 2014 în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a lui Lilian Purice împotriva lui Constantin Osipov și Ilie Osipov cu privire la partajul bunului imobil proprietate comună și acțiunea reconvențională a lui Ilie Osipov și Petru Osipov împotriva Ninei Cucer, Vladimir Cacerbă, Lilian Purice și Elena Purice cu privire la recunoașterea nulității contractelor și partajul bunului imobil proprietate comună.

Decizia este irevocabilă.

Președinte, judecătorul

Ala Cobăneanu

Judecătorii

Vera Macinskaia

Dumitru Mardari